Oslo kommune
Utdanningsetaten

Nøklevann skole

14.02.2017

Handlingsplan for et godt læringsmiljø på Nøklevann skole 2017 - 2020

Utdanningsetaten
Nøklevann skole

Besøksadresse:
Bølerlia 75
0689 OSLO

Telefon: 23 46 47 00
noklevann@ude.oslo.kommune.no
www.noklevann.osloskolen.no

Org.nr.: 974590085

Innhold

1. Mål: ... 2
2. Begrep og definisjoner ... 2
3. Skolens forebyggende arbeid: ... 3
3.1 Plan/årshjul for arbeid med læringsmiljø ... 3
3.1.1 Faste aktiviteter gjennom hele skoleåret for trinnet ... 3
3.1.2 Årshjul for aktiviteter for skolen pr mnd ... 5
3.2 Ledelsens arbeid for et godt læringsmiljø ... 9
3.3 Ansattes arbeid for et godt læringsmiljø ... 9
4. Skolens kjennskap til læringsmiljøet: ... 10
4.1 Undersøkelser og kartlegginger for å få informasjon om skolemiljøet: ... 10
4.2 Beskrivelse av hvordan skolen følger opp innhentet informasjon og oppfølging av elevundersøkelsen ... 10
5. Skolens aktivitets- og handlingsplikt. Avdekke krenkelser og mobbing: ... 12
5.1 Skolens prosedyre når krenkelser er avdekket eller meldt ... 12
5.2 Skolens prosedyrer når mobbing er meldt eller avdekket ... 14
6. Medvirkning ... 15
6.1 Elevene tar del i planleggingen og gjennomføringen av arbeidet med skolemiljøet gjennom: ... 15
6.2 Foresatte og FAUs arbeid for et godt læringsmiljø: ... 16
6.3 Skolens miljøutvalg (SMU) ... 17
7. Skolens evaluering av skolemiljøarbeidet ... 17
8. Vedlegg ... 18
8.1.1 Aktiviteter og tradisjoner ved Nøklevann skole ... 18

Handlingsplan for et godt læringsmiljø ved Nøklevann skole

1. Mål:

Alle elever på Nøklevann skole har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring (jfr opplæringsloven § 9a-1)

- Nøklevann skole skal ha null mobbing.
- Nøklevann skole skal gjennom visjonen ***læring og trivsel*** fremme verdiene ***samarbeid, engasjement, raushet og inkludering***.
- Verdiene på Nøklevann skole skal være førende for arbeidet med et godt læringsmiljø.
- Alle elever skal ha et trygt og godt læringsmiljø inne og ute i sammen med andre elever og med de voksne på skolen og AKS.
- Nøklevann skole skal ha gode rutiner for å forebygge, avdekke og følge opp mobbing og krenkelser

Med bakgrunn i opplæringsloven og forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler skal Nøklevann skole jobbe aktivt for å fremme et godt fysisk og psykososialt miljø, slik at den enkelte elev kan oppleve trygghet og sosial tilhørighet. Elever skal ikke utsettes for krenkende ord og handlinger verken fra medelever eller ansatte.

2. Begrep og definisjoner

a) Konflikt defineres som når likeverdige parter blir uenige og det oppstår et sammenstøt hvor to eller flere motstridende ønsker er til stede. Det som skjer oppleves ubehagelig for begge parter. Ved slike hendelser skal tiltak iverksettes og følges opp av voksne.

b) Krenkende ord og atferd – er en bevisst handling for å såre andre verbalt eller fysisk. Krenkende ord og handlinger kan være negativt språk, utestenging, vold, rasisme og mobbing.

c) Definisjon på mobbing v/ Dan Olweus;
   - Ondsinnet adferd (verbal, fysisk, digital, ryktespredning, utestenging mm)
   - Gjentatte ganger (2- 3 ganger pr mnd eller oftere)
   - Mot samme person, og utført av den/de samme hver gang
   - Ubalanse i maktforhold (den det går utover har vansker med å forsvare seg)

Det er den som mobbes som har rett til å definere om en har blitt utsatt for en krenkelse og det er de voksnes ansvar å ta opplevelsen på alvor. Hvis det ut fra disse definisjonene bekreftes at krenkelse/ mobbing, fattes det enkeltvedtak i forhold til elevens psykososiale miljø, opplæringsloven §9a – 3.

d) Diskriminering defineres som forskjellsbehandling, vanligvis i betydningen å behandle noen mindre gunstig enn andre. Ordet brukes oftest for å betegne en usaklig eller urimelig forskjellsbehandling av andre individer, etniske grupper, nasjonaliteter, religiøse samfunn osv., ut fra følelsesmessige eller tradisjonelle holdninger.

e) Rasisme – rasisme er enhver diskriminering basert på etnisitet, opprinnelsesland eller hudfarge.

3. Skolens forebyggende arbeid:

Rektor, alle ansatte ved skolen, Foreldrerådet (FAU) og Skolemiljøutvalget (SMU) har ansvar for å skape et godt og helsefremmende skolemiljø, hvor ingen elever krenkes eller opplever mobbing.

Skolens arbeid med visjon og verdier skal være implementert i alle tiltak som omhandler læringsmiljøet.

Skolen arbeider for jevnt og systematisk forebyggende for å oppnå et godt skolemiljø. Dette beskrives i våre årshjul for faste aktiviteter på trinn og årshjul for forebyggende aktiviteter for hele skolen.

3.1 Plan/årshjul for arbeid med læringsmiljø

3.1.1 Faste aktiviteter gjennom hele skoleåret for trinnet

NÅR	Aktivitet/ innhold	Ledelse/ ansatte/ AKS	Elever/ elever på AKS	Foresatte
Ukentlig	**Klassemøte/ trinnmøter/ barnemøter:** Forslag til tema: - Skolens verdier - Skolens regler og klasseregler - Vennskap og lek	Gjennomføres ukentlig av lærere på trinnet og av baseleder på AKS	Elevene kan ta opp saker fra elevrådet, saker fra friminutt osv.	Får informasjon om månedens tema og sosiale mål via skolens planer

	- Verdighet og respekt - Mobbing og nettvett - Høflighet og språkbruk - Samarbeid og samhold - Kommunikasjon - Følelser - Toleranse/raushet - Frihet og ansvar - Inkludering og felleskap - Engasjement Trinnene planlegger sammen hvilke tema som skal tas opp hver uke		Klassene har en fast rutine for hvordan sakene kan meldes AKS har faste barnemøter	
Ukentlig	**Ukeplan:** Elevenes sosiale mål kommer frem på ukeplan og i periodeplaner for trinnet	Samarbeider om ukeplan og mål for trinnet.	Evalueres ukentlig.	Foresatte støtter elevene i arbeidet.
Ukentlig	**Teammøter:** Læringsmiljøet er fast agenda på alle teammøter. Hendelser rapporteres til ledelsen	Trinnsamarbeid Sos.adm.møter		Informeres ved behov
Annenhver måned	**Månedens lek:** Med utgangspunkt i kompiselevenes lekeoversikt.	Team 7 organiserer kompiselevene. Lager lekeoversikt.		
Minst 1 gang pr semester	**Elevsamtale:** Elevsamtale gjennomføres jevnlig gjennom hele året.	Hver elev skal ha en samtale høst/vår. I tillegg legger kontaktlærer opp til jevnlige elevsamtaler og gjennomfører dette ut fra elevenes behov (noen		Tett dialog med foresatte

		elever må ha hyppige samtaler)			

3.1.2 Årshjul for aktiviteter for skolen pr mnd

Mnd	uke/ dato	Tema/Mål	Aktivitet/ innhold	Ledelse og ansatte	Elever	Foresatte
Aug		**Skolens verdier** **Skolens- og trinnets regler:** Mål: Jeg kjenner til skolens og trinnets/ klassens regler - Vi har laget egne klasseregler med tipsplakater - Jeg følger skolens regler - Jeg følger klassens regler - Jeg har vært med og laget tipsplakat - Nominasjonsvalg av elevrådsrepresentanter	Gjennomgang av skolens plan og årshjul for arbeid med læringsmiljøet Utarbeid regler for klassen/ trinnet Fokusområder fra elevundersøkelsen	Rektor/ ledelse gjennomgår de ulike planene på plandager Alle ansatte skal ha lest og gjennomgått skolens planer før eleven starter. Lærere leverer egen kvitteringsliste på at de har lest dokumentene	Elevene kjenner til og forstår skolens regler. Elevene medvirker i arbeidet med klasseregler og tipsplakater	Informasjon til foresatte på hjemmeside og via trinnets planer, samt på foreldremøter.
Aug		**Foreldresamarbeid:** Mål: opprette god kontakt med foresatte på trinnet og samarbeide om et godt læringsmiljø**.** Foreldremøtene avholdes 1 gang pr. semester (aug/sept og feb/mars).	Planlegge foreldremøter og sosiale arrangementer, organisering av vennegrupper og arrangementer på trinn.	Lærere på trinnet sammen med foreldrekontakt	Eleven jobber i forkant av møtet med forslag til sosiale arrangement og aktiviteter for klassene	Foreldrekontakt innkalles til møte med kontaktlærer

aug /sep		**Partneskap mot mobbing**	Skolen gjennomgår/ evaluerer avtalen i SMU; FAU; elevråd, MBU, AMU, personalmøter på første møte i nytt skoleår Avtalen signeres av ledere for råd og utvalg på første samling			
Sep	**Uke 36-39**	**Vennskap og lek:** Forslag: Lesefadder Lære felles leker. Trinnet tar en tur sammen.	Vennskapsuke mot mobbing Udirs kampanjeuke Fellesdag: Lekedag Fellessamling v/1.-2. trinn Orienteringsdag for småskoletrinnet. Idrettsdag for mellomtrinnet (orentering?) Sykkelprøven for 5. tr	Kick off i skolegården Trinnvis arbeid med temaet; "gjør en forskjell"	Elevene jobber med begrepene mobbing og krenkelse.	Foresatte får informasjon via hjemmeside og ukeplan
Okt	**Uke 41 – 44**	**Solidaritet, verdighet og respekt:** Forslag til mål: Lære om FN og om menneskerettighetene Fellessamling med felles sanger. Eks. “Barna i verden”	Markering av FN dagen. Skolejoggen.	Kontaktlærer planlegger for sitt trinn Felles plan for skolen	Elevrådet bidrar med planlegging og gjennomføring	Inviteres til samarbeid med foreldrekontakter eller FAU? .

Nov	**Uke 45 - 48**	**Mobbing og nettvett;** Mål: Jeg kjenner til og forstår begrepene mobbing, krenkelse, inkludering Trinnene setter inn flere felles mål for skolen.	Elevundersøkelsen; Forberedelse og gjennomgang av spørsmål på 5. – 7. trinn. Gjennomføres etter egen oppsatt plan Blime-dansen.	Kontaktlærer u.insp/ rektor og kontaktlærer	Elevene jobber med ord og begrep fra elev-undersøkelsen	Foreldremøte Nettvett i samarbeid med FAU.
Nov	**Uke 48**		Evaluering av tiltak for høsten	Rektor u.insp evaluerer tiltakene sammen med lærerne i fellestid	Elever og elevråd evaluerer tiltakene. Legges inn i elevrådets årshjul	FAU evaluerer tiltakene sammen med rektor SMU evaluerer tiltakene
Des	**Uke 49-51**	**Høflighet, respekt og språkbruk - glede**	Julekalender Adventsgudstjeneste / alternativt opplegg (5./6. trinn). Lucia. Julefellesskap. Juletregang.	Alle lærere.		
Mnd	**uke/ dato**	**Tema/Mål**	**Aktivitet/ innhold**	**Ledelse og ansatte**	**Elever**	**Foresatte**
Jan		**Periode 4: Samarbeid, samhold og kommunikasjon**	Elevundersøkelsen: Analysere og sette inn tiltak. Egen plan for når den skal presenteres	Elevundersøkelsen (ElevUS) gjennomgås med personalet, med	ElevUS presenteres for elevrådet	ElevUS presenteres for FAU/ DS

			Tiltak presenteres Det utarbeides tiltaksplan for å følge opp 100-dagersfest for 1. trinn (og evt. andre småskoletrinn)	elevene, i FAU etter egen plan		
Feb			Vinteraktivitetsuke – Skidag / skirenn			
Mar	**Uke 9**	**Periode 5:** **Følelser/ toleranse + nettvett** **Partneskap mot mobbing**	Partnerskap mot mobbing gjennomgås i skolens råd og utvalg i løpet av mars Fellessamling team 6 Påskegudstjeneste / alternativt opplegg (3. og 4. tr).			
Apr	**Uke 15**	**Periode 6: Frihet og ansvar**	Fellessamling? 7.tr? litteraturdag/-uke Mattedag?			
Mai	**Uke 21**	**Periode 7:** **Felleskap:**	Felles ute/ lekedag småtrinnet/friidrett. Haraløkka. Fellessamling team 5 Felles friidrettsdag for 4.-7. trinn (Trasop)	Elevråd	Elevråd	

Mai			Evaluering av tiltak våren 2016	Ledelsen evaluerer tiltakene sammen med lærerne i fellestid	Elever og elevråd evaluerer tiltakene. Legges inn i elevrådets årshjul	FAU evaluerer tiltakene sammen med rektor SMU evaluerer tiltakene
Juni	**Uke 23**	**Inkludering og fellesskap**	Vurdering av handlingsplan mot mobbing og krenkelser SEV-dager Vårstafett og dødballfinale.	Ledelsen		

3.2 Ledelsens arbeid for et godt læringsmiljø

- Rektor har ansvar for å drive et kontinuerlig arbeid for å sikre at skolemiljøet fremmer helse og tryggheten til den enkelte elev.
- Rektor skal sikre at det finnes rutiner og planer som følges av alle ansatte ved skolen og at alle ansatte er kjent med handlingsplikten.
- Rektor skal sikre at skolen har skriftlige planer for arbeid med læringsmiljø.
- Ledelsen skal sørge for at alle ansatte, foresatte og elever er kjent med handlingsplaner og hvilke rettigheter og forpliktelser som ligger i planen.
- Ledelsen skal sørge for planlegging, gjennomføring og analyse av Elevundersøkelsen to ganger pr. år.
- Sørge for at vedtak og tiltak planlegges, gjennomføres og følges opp.
- Samarbeide og følge opp arbeidet i FAU, SMU og elevråd.

3.3 Ansattes arbeid for et godt læringsmiljø

- Alle ansatte skal enhver tid være kjent med aktivitetsplikten og aktivt følge opp læringsmiljøet i klasser, grupper og ute i friminutt.
- Alle ansatte skal være kjent med skolens planer og prosedyrer, varslingsplikt og handlingsplikt.

- Alle ansatte skal sørge for at elevene opplever et godt arbeids- og læringsmiljø preget av ro, respekt og faglig konsentrasjon gjennom gode rutiner i undervisningssituasjonen. Skape et inkluderende miljø og et læringsfellesskap blant elevene.
- Legge merke til og løfte fram positiv atferd.
- Alle ansatte skal sørge for at elever ikke utsettes for krenkende adferd, og ha nulltoleranse for all negativ språkbruk og adferd.
- Jobbe kontinuerlig med læringsmiljø og mobbing som tema i undervisningen i den enkelte klasse.
- Involverer elevene, og gir dem mulighet for medvirkning.
- Tydelig og aktiv inspeksjon i friminutt.
- Legger til rette for positive aktiviteter i friminuttet, og utarbeide regler for friminutt og lek i samarbeid med elevene.
- Alle ansatte er godt kjent med kompiselev-aktivitetene og bruker/trener på trivselslek-reglene
- Tar tak i små ting, utsetter og bagatelliserer ikke, tør/tar seg tid til å gå inn i situasjoner som han/hun observerer
- Tolker for barna hva det er som skjer, setter ord på, forklarer/illustrerer konsekvenser for den som blir utsatt.
- Bruke ulike undervisningsprogram på nett www.mobbing.no, www.udir.no, www.dubestemmer.no

4. Skolens kjennskap til læringsmiljøet:

Skolen skal skaffe seg informasjon om den enkelte elevs opplevelse av skolemiljøet. På bakgrunn av informasjonen må skolen vurdere om det er behov for tiltak, og i tilfelle hvilke tiltak som skal iverksettes (risikovurdering).

4.1 Undersøkelser og kartlegginger for å få informasjon om skolemiljøet:

- Elevsamtaler jevnlig hele skoleåret – minst en gang pr semester og etter behov – ihht skolens årshjul
- Utviklingssamtaler 1 gang pr semester med elev og foresatte og/eller etter behov (ved oppstart av nytt semester).
- Klassemøter ukentlig
- Elevrådsmøter
- Elevundersøkelsen 5. -7.trinn
- Trivselsundersøkelse 1. – 4.trinn, vil komme etterhvert
- Foreldreundersøkelse

4.2 Beskrivelse av hvordan skolen følger opp innhentet informasjon og oppfølging av elevundersøkelsen

Innhentet informasjon fra samtaler, møter og undersøkelser følges ihht skolens rutinebeskrivelse på aktivitet og handlingsplikt.

Undersøkelser følges opp etter egen plan – årshjul:

Dato/ frist	Aktivitet	Ansvar
August	Rutiner for å melde saker er kjent for personalet; - Meldeskjema - Loggskjema - Referat fra teamtid mandag (egen agenda) Den ansattes plikt til å melde (hva – hvordan – når)	Ledelsen v/ rektor
September	Foresatte vet hvordan de kan henvende seg når de opplever at eleven blir krenket; FAU har tatt opp dette og sendt ut ulike skjema som kan benyttes. Rektor har informert om når og hvordan enkeltvedtak fattes, og sendt ut eksempel på enkeltvedtak.	Rektor FAU
August →	Alle lærere utarbeider konkrete tiltak for elevene på trinnet ifht friminutt. Tiltakene må utarbeides i sammen med elevene.	Ledelsen
August →	Lærerne og AKS sender inn elevsaker til skolens ledelse/ sosiallærer hver uke	Ledelsen
September →	Utviklingssamtaler gjennomføres og mal følges (der en sikrer at spørsmål om krenkelse/ mobbing blir tatt opp)	Ledelsen
Oktober November	Planlegge og gjennomføre elevundersøkelsen for høsten i tråd med føringer fra UDIR. Klasse- og trinnmøter på 5. – 7. trinn like etter elevundersøkelsen. Gjennomgang av resultat fra undersøkelsene (pr trinn). Vurdere og iverksette tiltak. Resultat fra elevundersøkelsen er presentert for: Elevråd/ Personalet/ FAU/ DS/ SMU	Ledelsen
Mars/April	Foreldreundersøkelse gjennomføres for alle foresatte på skolen. Informeres om på foreldremøter i april	Ledelsen
Mai	Klasse- og trinnmøter på 5. – 7. trinn (før 13.05)	Rektor Ass rektor
Mai	Gjennomgang av resultat fra undersøkelsene (pr trinn) Vurdere tiltak (effekt) så lang i vår Nye tiltak drøftes i fellestid	Rektor Ass rektor

	- Dersom resultatene er mulig å få ut mens undersøkelsen er åpen	
Juni	Evaluering av tiltak og årshjul vedr læringsmiljøet inne/ute drøftes i fellestid: Hvor står vi nå? Hvor skal vi?	Rektor Ass rektor Sosiallærer
August	Planer gjennomgås Tiltak settes i gang Årshjul med datoer utarbeides	Ledelsen

5. Skolens aktivitets- og handlingsplikt. Avdekke krenkelser og mobbing:

Alle ansatte skal;

- aktivt følge med på om alle elever har det trygt og godt på skolen (aktivitetsplikten)
- undersøke ved mistanke eller kjennskap om krenkelser
- varsle skoleledelsen ved mistanke eller kjennskap om krenkelser
- gripe inn om mulig
- varsle rektor hvis ansatte krenker elever
- Skolen har plikt til å sette inn tiltak når de blir kjent med at det er elever som ikke har et godt skolemiljø

Alle meldinger om mobbing eller krenkelser fra elever eller foresatte skal tas på alvor og følges opp. Ved mistanke om mobbing eller krenkelser skal saken undersøkes, og skolen skal innhente opplysninger. Skolen skal ha samlet registrering over uønskede hendelser, krenkelser og mobbing. Alle ansatte skal kjenne til rutinene. Informasjon om rutinene inngår i skolens årshjul for arbeid med læringsmiljø.

Nøklevann skole har en egen handlingskjede som skal følges ved oppdagelse av krenkelser og mobbing. Nøklevann skole skal sikre at alle ansatte, elever og foresatte er kjent med og bruker skolens handlingskjede.

5.1 Skolens prosedyre når <u>krenkelser</u> er avdekket eller meldt

1	Den som oppdager/ avdekker/ blir varslet skal gripe inn dersom en elev blir utsatt for krenkende ord eller handling. Alle ansatte forplikter seg på å følge opp krenkelser uansett situasjon.	Kontaktlærer, inspiserende lærer, lærer tilstede i klassen

	Læringsmiljø er fast agenda på ukentlige trinnmøter. Krenkelser gjennomgås og evalueres, avtaler oppfølging	
2	- Undersøke og gripe inn direkte hvis det er nødvendig og mulig Det vurderes fortløpende når foresatte skal varsles - Konkretisere opptrapping og handling - for felles praksis – Fem krenkelser – ringe foresatte og informere Dersom eleven ikke endrer adferd, innkalles foresatte til møte og elev, lager tiltaksplan, Evaluering av tiltak, ingen forbedring eller endring, hendelsesskjema fylles ut, leveres til sosiallærer - Svært alvorlige krenkelser (enkelthendelser) meldes til sosiallærer/ ledelse umiddelbart – den som avdekker/ melder saken fyller ut hendelsesskjema (+ evt tidligere logg)	Alle ansatte Kontaktlærer
3	Den som oppdager/ avdekker/ blir varslet fyller ut hendelsesskjema. Skjema leveres til sosiallærer, skjemaet tas med til elevmøte	Alle ansatte
4	Hendelsesskjema blir drøftet på elevmøte en gang pr uke. Dersom det er nødvendig undersøkes saken nærmere, og det settes inn tiltak	Ledelsen + sosiallærer
6	Dersom det skal iverksettes inngripende tiltak ovenfor en elev, skal det fattes enkeltvedtak	Rektor
7	Skader og volds-/trusselhendelser skal følges opp i hht de prosedyrer som er vedtatt.	
8	Fatte enkeltvedtak dersom elev eller foresatte ber om tiltak. Enkeltvedtaket skal være skriftlig, og inneholde opplysninger om klagemulighet og klagefrist, samt plan for oppfølging	Rektor

5.2 Skolens prosedyrer når mobbing er meldt eller avdekket

	Handling	Ansvar
1	Undersøkelser for å sikre faktainformasjon Konkretisering ved mobbesak: • Informere ledelsen • Strakstiltak, dersom situasjonene er kritisk • Sjekk logg	Kontaktlærer, inspiserende lærer, lærer tilstede i klassen og andre ansatte
2	Første samtale med offer. • Individuell samtale med mobbeoffer • Si at du vet at eleven blir mobbet • Gi støtte • La eleven fortelle uten å presse • Informere om at plager blir innkalt til samtale, og at foresatte til plager blir informert. • Avtal nytt møte, maks en uke senere. Tilby "åpen dør" før den tid ved behov	Sosiallærer, kontaktlærer AKS ansatte
3	Første samtale med plager • Plager blir hentet fra undervisning og ledet til samtale • Individuell samtale med plagerne hver for seg. Plagerne skal ikke ha mulighet til å snakke med hverandre før alle har vært inne til samtale. • Konfrontere plagerne med at skolen kjenner til hva som foregår og alvoret i den faktiske situasjonen. • Informere om at mobbingen øyeblikkelig skal opphøre. • Spør om eleven vil tilføye noe. Lytt, men ikke gå i diskusjon. • Få eleven med på å ta avstand til mobbingen. • Invitere plager til samarbeid. Forplikte seg på positiv atferd overfor offeret. Samtale med plagerne samlet: • Fortell hva du og hver enkelt har snakket om og hva som var konklusjonen. • Gi anerkjennelse om mulig • Poengter at mobbingen skal ta slutt straks og at du vil følge med • Fortell at rektor vil bli holdt informert.	Ledelsen, kontaktlærer

	• Avtal nytt møte innen 2-3 dager	
4	Samtale med foreldrene til offer • Etter samtale med offer, ring og forklar saken kort samme dag • Eventuelt innkall til møte på skolen. Avgjøres i samtale med foresatte	Sosiallærer, kontaktlærer
5	Samtaler med foreldrene til plager • Ring og forklar saken kort samme eller påfølgende dag • Eventuelt innkall til møte på skolen sammen eller påfølgende dag	Ledelsen, kontaktlærer
6	Oppfølgingssamtale med offer • To – tre møter med offer • Støtt offeret • Få mer informasjon om hvordan eleven har det på skolen nå	Sosiallærer, kontaktlærer
7	Oppfølgingssamtaler med plager • Fortsett helt til situasjonen er læst og stabilisert. Tiden mellom møtene kan økes etter hvert • Bruk forespeilingsteknikk	Ledelsen, kontaktlærer
8	Oppfølging inntil mobbesituasjonen opphører helt • Vær tålmodig. Det tar tid å komme over alvorlig krenkelse. • Gå gjennom offerets opplevelse av dagens situasjon. Gå gjennom plager/plagernes opplevelse av dagens situasjon. • Planlegg fremover • Etter en tid kan det være gunstig å ha en samtale mellom den som ble plaget, og mobber(ne). NB! Ikke gjør dette for tidlig.	Ledelsen, sosiallærer, kontaktlærer/e

6. Medvirkning

Elevene, foresatte og rådsorganene skal engasjeres i planleggingen og gjennomføringen av skolemiljøarbeidet.

6.1 Elevene tar del i planleggingen og gjennomføringen av arbeidet med skolemiljøet gjennom:

- Klasseråd / klassemøter
- Elevråd
- SMU

Lærere skal legge til rette for at læringsmiljøet er tema hver uke i alle fag og på alle trinn. Lærere og elever samarbeider om fokusområder. Arbeidet er beskrevet i skolens årshjul.

Elevene i elevrådet skal bidra ved å:

- Være bevisst egen adferd, språkbruk og handling
- Være gode rollemodeller ved å være hyggelig mot alle
- Si ifra til en voksen når noen elever blir plaget eller krenket
- Hjelpe til når klassene har vikar og informere om klassens regler, rutiner og planer.
- Bidra til lek og aktivitet i friminutt når vi ikke har kompiselever
- Arrangere aktivitetsdager
- Være skoleverter og bidra praktisk når vi har konserter og samlinger i Samlingsalen
- Revidere og lage regler og rutiner for bruk av ballbaner, aktivitetsområder og leker gjennom elevrådet
- Hjelpe kontaktlærer med å gjennomføre klassemøter ukentlig hvor en tar mobbing og krenkelser.
- Besøke klasser og informere om aktuelle saker
- Ta opp saker i elevrådet som klassene er opptatt av

6.2 Foresatte og FAUs arbeid for et godt læringsmiljø:

Foresatte skal engasjere seg i barnas skolehverdag og kjenne til skolens planer og rutiner som er tilgjengelig på skolens hjemmeside og informasjonshefte. Foresatte skal bidra gjennom å delta på foreldremøter, i samtaler og på arrangement i skolens regi. Se skolens årshjul.

FAU skal fremme fellesinteressene til foreldre og medvirke til at elever og foreldre aktivt tar del i arbeidet med å skape et godt skolemiljø. Foreldrerådet på skolen har jevnlige møter i henhold til sin møteplan. Før møtene samarbeider FAU leder og rektor om saker det er aktuelt å ta opp på FAU-møtet.

FAU skal

- arbeide for et godt samarbeid mellom foreldre og skolen i arbeidet mot mobbing og krenkelser
- arbeide for at foreldre følger opp skolens arbeid mot mobbing og krenkelser overfor egne barn
- informere om skolens arbeid med mobbing og krenkelser.
- samarbeide med skolens ledelse med sikte på å nå nullvisjon med hensyn til mobbing og krenkelser

6.3 Skolens miljøutvalg (SMU)

Skolen vil ha et aktivt skolemiljøutvalg (SMU) med representanter fra foresatte, elever, ansatte og ledelse, som møtes 2-4 ganger i året.

SMU skal sikre at elever og foreldre får økt innsflytelse på skolehverdagen ved å

- være et rådgivende organ for skolen, med rett til å uttale seg i alle saker som gjelder skolemiljøet
- arbeide for et godt og inkluderende læremiljø
- holdes løpende orientert om skolens arbeid med forebygging, avdekking og oppfølging av arbeidet mot mobbing og krenkelser

7. Skolens evaluering av skolemiljøarbeidet

Handlingsplanen med årshjul og aktivitetsplaner evalueres årlig av FAU, elevråd, SMU, personalet og av ledelsen

8. Vedlegg

8.1.1 Aktiviteter og tradisjoner ved Nøklevann skole

MND	Aktivitet/ innhold	Ansvarlig	Utført
Høst og vår	**Trinn/ klassetiltak:** Felles sosiale aktiviteter for klassen/ trinnet etter skoletid. Klassekontakter tar initiativ til å arrangere en aktivitet høst/ en vår for elevene på trinnet (eks akedag – disco, karneval, klassefest, skøtetur o.l.) Tas opp på første foreldremøte, sett av tid til å gjøre planleggingen til dette da FAU kommer med innspill ifht vennegrupper/ klasseklubb. Det viktigste er at det settes i gang et sosialt arrangement. Føringer: Alle trinn skal ha en plan for hvilke klassetrinnstiltak de har. Velger på 1. foreldremøte om det skal være vennegrupper eller årstidsgrupper.	Klassekontakt i samarbeid med lærere	
August	**Kanonballturnering for alle klasser.**		
September	**Vennskapsuke:** Følger UDIRs Kampanje mot mobbing i uke 36.	Gjennomføres ukentlig av lærere på trinnet/ baseleder på AKS	
September	**Sykkelopplæring for 5.trinn:** Dagen består av: a) teoriprøve, b) kontroll av sykkel ved politiet c) sykling på trafikkert vei. d) ferdighetsprøve på sykkel.	Lærerne på trinnet samarbeider med inspektør	
Oktober	**FN-dagen.** I denne uka jobber hele skolen med tema/ oppgaver knyttet dagen. Fellessamling og evnt. åpen kveld arrangeres sammen med FAU **Skolejoggen**	Ledelsen FAU	

Desember	**Luciasamling:** "Fellessamling"	3.trinn,	
Desember	**Julefellsskap:** Skolen har to julesamlinger: gudstjeneste i kirka og en alternativ samling i samlingssalen. Samlingene er likestilte. Foresatte må melde elvene på den samlingen de skal delta på. Julegudstjeneste: Elever og lærere på 5. trinn og 6. trinn, sammen med prest og musikklærer, er ansvarlig for gudstjenesten. Det er viktig å få oversikt så tidlig som mulig over de som skal være med. Alternativ samling: Foregår i samlingssalen. Det er to samlinger. Program avklares i komite.	Lærere på 5. og 6. trinn Komite	
Desember	**Juletregang:** Siste dag før juleferien. Elevene deles i 3 grupper og har juletregang. De mest kjente julesangene synges. Fagkomité i musikk ordner med forsanger(e) og pianospiller. Alle elevene deltar – sangene er ikke religiøse.	Sosiallærer/ u.insp	
Februar	**Vinterball for 7. trinn:** Arrangeres av lærer og elever på trinnet i samarbeid med foresatte. Vinterballet er i gymsalen på skolen. En fra ledelsen er med i planleggingen. Dato bestemmes i sept, og elevene er med i planleggingen. Det lages en fremdriftsplan for arrangementet.	7.trinn og foreldrekontakter.	
Februar	**Vinteruke:** Klassene har vinteraktivitetsdag med f.eks. ski, skøyter, aking. Dagen tilpasses ifht. været. Skolen har ski og skøyter til utlån. Det utarbeides et opplegg som kan gjennomføres på kort varsel når vær og føre tilsier det. Arrangement	Idrettskomite og lærere fra alle trinn.	
April	**Litteraturdag/-uke:** Legges i tilknytning til Verdens bokdag.	Trinnene og komite	

Mai	**Friidrettsdag for hele skolen:** Ulike idrettsaktiviteter. Elevene får bl.a.prøve seg på: løpe 60 meter, hoppe høyde og lengde, kast med stor og liten ball, trekke tau osv. Til slutt arrangeres det stafettkonkurranse mellom klassene. Aktivitetene foregår ute. Trasop / Haraløkka	Idrettskomite og en lærer fra hvert trinn	
Mai	**17.mai – egen plan:** Program for dagen: Kl. 8.00 flaggheising med et enkelt program: a) 1. trinn synger b) Elevrådsleder holder en tale c) Rektor leder programmet og hilser dagen d) Togleder orienterer om organiseringen i toget og transporten inn til byen.		
Juni	**Fotballturnering ute på kunstgressbanen? 7. trinn mot lærerne?**	Idrettskomite og en lærer fra trinnet	
Juni	**Vårstafetten / dødballfinale:**	Idrettskomite og alle lærere på trinnene	
Juni	**7. trinnsavslutning:** Elever og lærere lager program og planlegger forestilling. Forestilling for elevene på skolen på dagtid, og for foresatte på kveldstid onsdag siste uke for sommerferie. Elevene får rose. Rektor holder tale Foresatte lager fest/avslutning for elevene etter forestillingen.	Lærere Ledelse FAU	